

Mida teha, kui pere ei tule kaasa: usaldussuhtest koostööni.

Alusharidust saab teha ainult südamega ja päeva lõpus peab oma süda olema kerge ja täidetud, aga kui süda on õige koha peal ja teed oma tööd südamega ja suhtlemine on südamest südamesse, siis võib olla mõnikord süda ka raske ja täis või murtud ja midagi võib olla südamel... Oma tööd peab tegema nii, et oma süda on hoitud, sest siis saab päeva lõpus spetsialist minna oma lähedaste juurde ja jagada neile oma südamesoojust, sest eelkõige oled Sa nende jaoks oluline. Maailm ja elu on siis rohkem tasakaalus ja kogeme tööõõmu ja elurõõmu.

Muutunud on maailm, muutunud on hariduse eesmärgid ja ka lasteaeda tulevad pered ei ole need, kes olid vanasti. Ootame, et vanemad huvituks oma laste arengust, oleks neile toeks, aga samas ei ole meil oskuseid, kuidas tulla toime selle nõ aktiivse vanemaga, kes ei pruugi lähtuda lapsest või kes mingil põhjusel ei saa, ei oska või ei suuda oma last toetada.

Kohtan viimastel aastatel pea igal koolitusel ja nõustamisel õpetajaid, kes on nõ katki. Neil on olnud väga halb kogemus mõne pere või lapsevanemaga ja tihtipeale ei ole sellel kogemusel ka õppimiskoht realiseerunud. Kui õpetaja ei saa võimalust kogemust läbi mõtestada, siis võib juhtuda, et sellest ei kujune õppimiskogemus ja areng. On juhtumeid, kus õpetaja hoopis kalestub, muutub irooniliseks, kahtlustavaks ja väga ettevaatlikuks. Saan neist õpetajatest täiesti aru! Õpetaja teeb oma tööd suure südamega, hoiab selle pere last parimal moel ja kui nõ vastus on negatiivne (rännak, etteheited, ebareaalsed nõudmised jne), siis on väga raske sellest kogemusest midagi head õppida.

Ma ise eripedagoogina keskendun alati lapse heaoluline ja arengu toetamisele ja tean, et lapsest lähtuv maailmapilt hariduses saab ainult läbi pere lapse jaoks olemas olla. Keerukuse kohad tekivad siis, kui me ei taju, et me näemegi last erinevatest nõ külgedest ja kui koostöö ei ole dialoog, siis laps toetust tõenäoliselt ei saa. Lapsest lähtumise väga oluline osa on arusaam, et last toetavad terved ja teadlikud täiskasvanud tema ümber.

Suurimaks väljakutseks võib saada:

1. **Pere, kes ei tule kaasa** (ei ole kontaktne, ignoreerib, nõuab, ründab jne)
2. **Õpetaja, kes ei tule kaasa** (varasem neg.kogemus, ei mõista, et perega koostöö on tema töö osa või mõistab, aga ei soovi seda teha.

Enamus vanemaid õnneks on avatud, sõbralikud, koostööle orienteeritud ja meil on nendega väga hea kontakt. Pere, kes ei tule kaasa, tema on väga hea arengumootor, tänu kellele saame ise professionaalselt areneda.

Lahendused:

1. Õpetaja strateegiline planeerimine ja tegutsemine. **Kirja on** koos rühmameeskonnaga **pandud**: miks, mida, kuidas, kes ja millal.
2. Õpetaja ja kogu rühmameeskonna **hoiak** määrab suuresti ära, kuidas koostöö perega kujuneb. Milliste silmadega ma uut peret vaatan? Kas suudan anda nõ valge lehe ka perele, kelle käitumine ei olnud hea? Kas suudan kohaneda ise väga erineva mõtteviisiga/käitumisega perega?
3. Õpetaja võime sügavalt **mõista** pere käitumise tagamaid annab võimaluse, et pere soovib nõ tulla kaasa. Mis on selle pere lugu? Kas sellise käitumise taga on lein (eitamine, viha jne), osmatust, suutmatus või kogemuse puudumine? Mõte, et nad ei taha, ei hooli, soovivad halba ei ole enamasti tõsi, isegi siis, kui kogu käitumine sellele viitab
4. Õpetaja teadlik **professionaalne suhtlus** versus tava-suhtlus. Professionaalne õpetaja: oskab kuulata, peegeldada, loob usaldussuhte, mõtleb ja tegutseb strateegiliselt jne. Tema enda hoiak on ja tegutsemine põhineb mõtteviisil, et ta on juht, kes juhib suhteid.
5. Kogu **rühmameeskond on ühtne tandem**, kus on meeldiv suhtluskultuur, üksteist kuulatakse ja toimuvad ühised kohtumised, info liikumine on selge ja lihtne, üksteisele antakse tagasisidet ja probleeme lahendatakse koos. Nõ auru lastakse küll välja, aga oma pere lugusid hoitakse ja neid ei räägita edasi.
6. **Strateegilised tegevused** kujunevad välja lähtuvalt lastest, peredest, õpetajatest, rühma eripäradest ja lasteaia organisatsioonikultuurist.
 - a. Õpetaja pidev eneseareng, rolliselgus ja enesehoid
 - b. Esimese kohtumise tähtsustamine, naeratus jne
 - c. Selge info jagamine, tutvumine ja tutvustamine
 - d. Esimene rühmakoosolek, mis on täpselt planeeritud ja eesmärgistatud (teadlikult kutsutud osalejad, istumine ringis, tutvumine ja rühma tutvustamine, lapsest lähtuvate tegevuste tutvustamine, kokkulepped, kuidas liigub info, kuidas saame anda tagasisidet ja kuidas lahendada probleeme)
7. **Leppimine ja andestamine**: strateegiline mõtlemine sisaldab juba vajadust strateegiat muuta, leppimist ja andestamist endale ja teistele. Me saame anda endast parima, mitte vähem, aga ka mitte ROHKEM. Mõnikord ei näe me silmaa muutust ja võib olla just õpetaja lõpuni väärikas olemine, naeratus ja toetus ongi selle pere kõige parem suhtlemiskogemus elus.

Materjali koostas:

Maili Liinev

Südamega koolitus- ja nõustamiskeskus

tel: 52 65 305

kiri@maililiinev.ee

www.maililiinev.ee

SÜDAMEGA KOOLITUS- JA NÕUSTAMISKESKUS